

ČESKÝ BÁŇSKÝ ÚŘAD

KOŽÍ 4, P.O. BOX 140, 110 01 PRAHA 1 – STARÉ MĚSTO

Česká inspekce životního prostředí
Oblastní inspektorát Ostrava
Valchařská 15
702 00 Ostrava

Váš dopis značky/ze dne
ČIŽP/RDT/2024/748
11. 1. 2024

Naše značka
SBS 30152/2024/ČBÚ-21

Vyřizuje/linka
Ing. Kastner / 261

V Praze
26. 6. 2024

Stanovisko k žádosti o rozhodnutí v pochybnostech, zda se v daném případě jedná o těžební odpad

Český báňský úřad (dále jen „ČBÚ“) Vám, na základě Vaší žádosti o vydání rozhodnutí v pochybnosti, č. j. ČIŽP/RDT/2024/748 ze dne 11. 1. 2024 (dále jen „Žádost“), evidované na ČBÚ pod č. j. SBS 01697/2024, sděluje, že:

- kaly a jemnozrnné hlušiny v současné době shromažďované v jižní části nádrže K-1,
- kaly a jemnozrnné hlušiny vytěžené z nádrže K-1 na hráz mezi nádržemi K-1 a K-2,
- produkty, které vystupovaly z procesu úpravy v homogenizační lince společnosti Ostravská těžební, a.s., a jsou v současnosti deponované v prostoru kalové nádrže K-1 a blízkého okolí,

nejsou těžebním odpadem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o těžebním odpadu“).

Ad a) a b)

Dle zákona o těžebním odpadu se rozumí těžebním odpadem jakýkoliv odpad, kterého se provozovatel zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se ho zbavit, což se dle názoru ČBÚ nestalo, naopak uhelný kal byl využit k čištění odpadních vod. Aby se jednalo o těžební odpad, musel by vodoprávní úřad povolit provoz odkaliště. Zde by se dle názoru ČBÚ jednalo o těžební odpad. I v případě, že by uhelný prach byl těžebním odpadem před svým využitím v čističce odpadních vod (ČOV) K1 a K2, došlo při procesu čištění vody k jeho neoddělitelnému smísení s dalšími látkami, kterými byla odpadní voda původně kontaminována. V případě kalů tak došlo při procesu čištění vody k trvalé přeměně původního složení (uhelný prach reagoval se znečišťujícími látkami), proto je třeba je jako celek považovat za odpad, který pochází z provozu ČOV. V případě kalů nelze za splněnou považovat rovněž zákonnou podmínku, že vznikly při ložiskovém průzkumu, těžbě, úpravě nebo při skladování nerostů, jelikož ve svém současném složení vznikly až při provozu ČOV, přičemž uhelná složka, která hypoteticky mohla být těžebním odpadem (pokud od počátku neexistoval úmysl ji využívat), není od ostatních složek kalů smysluplně oddělitelná. Samotné povolení těžby uhelných kalů nezařazuje tyto uhelné kaly mezi těžební odpad, ale toto povolení bylo potřebné k vyčištění těchto kalových nádrží s cílem ukončení provozu kalových nádrží.

Dále podpůrně k uvedenému tvrzení ČBÚ doplňuje, že pracoviště koksoven, kde vznikaly fenylčpavkové vody, které byly vypouštěny do nádrže K1 a K2, není pracoviště provozované jako hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem. Z uvedených důvodů **nemůže být předmětný uhelný kal a jemnozrnná hlšina těžebním odpadem** ve smyslu ustanovení

§ 2 odst. 1 zákona o těžebním odpadu. Stejný závěr se vztahuje rovněž na kaly a jemnozrnné hlušiny vytěžené z nádrže K-1 na hráz mezi nádržemi K-1 a K-2.

Ad c)

Produkt homogenizační linky prošel procesem separace (třídění), v rámci kterého byla od vstupního těžebního odpadu oddělena uhelná složka a stavební kámen. Stavební kámen, který nebyl vhodný k prodeji nebo nebyl prodán, měl být využit jako materiál pro sanaci a rekultivaci úložného místa těžebních odpadů odvalu Heřmanice (dále jen „ÚMTO odvalu Heřmanice“). ČBÚ trvá na svém původním stanovisku č.j. SBS 46529/2023/ČBÚ-21 ze dne 13. 11. 2023, a to že:

*Provoz „Zařízení pro homogenizaci hlušiny za účelem získání kameniva pro stavební účely“ byl povolen kolaudačním souhlasem č. 215/2017 ze dne 17. 10. 2017, vydaným odborem územního plánování a stavebního řádu Statutárního města Ostravy, ve kterém konstatoval, že zařízení bude sloužit v rámci procesu odtěžování a třídění hlušiny následného skladování produktů pro další využití. ČBÚ má za to, že jestliže měl být výstupem z homogenizační linky produkt určený k dalšímu využití, **nemůže se jednat o těžební odpad**. Záměr na přepracování hlušiny a druhotné využití vytríděných frakcí jako stavebního materiálu, popř. materiálu pro sanaci a rekultivaci předmětného území, plyne i z plánu pro nakládání s těžebním odpadem ze dne 19. 8. 2011 zpracovaného Dr. Ing. Petrem Jelínkem, vedoucím odboru ekologie (platného v době provozu homogenizační linky).*

Pro úplnost ČBÚ uvádí, že z rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 15 Co 144/2022 – 530, ani z argumentace uvedené v odůvodnění tohoto rozsudku, není zřejmé, že přepracovaná hlšina uložená v prostoru kalové nádrže K-1 a blízkého okolí v ÚMTO Odvalu Heřmanice je těžebním odpadem.

Ve shodě s výše uvedenou argumentací ČBÚ nemá pochybnost o tom, zda se v případech uvedených v bodě a), b) a c) tohoto stanoviska jedná o těžební odpad, a proto nevydal rozhodnutí v souladu se zněním ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona o těžebním odpadu.

Vaše Žádost byla projednána se zástupcem Ministerstva životního prostředí s názorovou shodou v bodech a) a b). V případě uvedeném v bodě c) tohoto stanoviska ČBÚ a zástupce Ministerstva životního prostředí shodu nenašli.

Vzhledem k výše uvedenému není ve věcné působnosti ČBÚ se autoritativně vyjádřit k otázce, zda má provozovatel ÚM TO odvalu Heřmanice povinnost se předmětných kalů zbavit. Při posouzení uvedené otázky je nutné vycházet z legislativy platné pro nakládání s odpady, tzn. podle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

S pozdravem

Ing. Dušan Havel, MPA
ředitel odboru hornictví

(podepsáno elektronicky)

Na vědomí:

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 1442/65, 100 00 Praha 10 (IDDS:9gsaax4)
Obvodní báňský úřad pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého